

Ureja uredniški
odbor — Glavni
in odg. urednik
Jože Štular —
tel. 22-111, lok.
62 — Tisk in
klišejci CP »Go-
renjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

LETO VIII. — ŠTEVILKA 3.

Kranj, 24. februar 1968

Posvet predsedni- kov svetov delovnih enot s predstavniki centralnih organov upravljanja in družbeno političnih organizacij

V sredo, 8. februarja, je pred-
sednik delavskega sveta Marijan
Čeferin v dogovoru z ostalimi
funkcionarji sklical posvet s pred-
sedniki svetov delovnih enot.

Namen razgovora je bil izme-
njati mnenja, izkušnje in infor-
macije o tem, kako delujejo,
kakšne težave imajo in koliko po-
moči pri svojem delu uživajo sve-
ti delovnih enot.

O problemu (ne)aktivnosti or-
ganov upravljanja v delovnih eno-
tah je bilo že lani precej razprav
pri nas. Vendar doslej natančnej-
ših informacij o tem, ali so le-
ti aktivni ali ne, ni mogel podati
nihče. Ni moč namreč dati kakrš-
nekoli ocene samo na podlagi te-
ga, koliko sej je imel nek svet
delovne enote. Zato je tem bolj
pozitivna odločitev o direktnem
razgovoru s predstavniki svetov
delovnih enot.

Od 29 povabljenih, se jih je
udeležilo 26, navzoči pa so bili
tudi predsednik delavskega sveta
podjetja, predsednik upravnega
odбора, sekretarja TK ZMS in se-
kretariata organizacije ZK ter
predsednik sindikalne organizaci-
je.

Brez določenega dnevnega reda
so se dogovorili za obravnavo
naslednjih vprašanj:

- težave pri delu svetov delov-
nih enot,
- pomoč vodij svetom delovnih
enot,
- izpolnjevanje sklepov svetov
delovnih enot.

Zaman bi se trudil napisati
avtentično ta razgovor in če bi
ga pisal v obliki povzetka, bi bil
presuhošen. Zato sem se odločil
za zapis izjav posameznikov.
(Nekatere vmesne pripombe ali
manj pomembna vprašanja niso
zapisana.)

Težave pri delu svetov delovnih
enot

Energetika, Matija Podjed

Zaradi narave dela (delajo ob
prostitih sobotah, nedeljah) je tež-
ko sklicati sestanek, kadar pa ga,
redkokdaj pridemo vsi skupaj.
S tem pa je seveda izključena
možnost, da bi obravnavali naše
probleme, kot so: sobotno, in ne-
deljsko delo, analitična ocena de-
lovnih mest, pravilniki in drugo.

SOP, Janko Korbar

Svetu delovne enote je treba
dati več pravic oziroma bolj spo-
štovati njihova mnenja in sklepe.
Te sklepe bi morali uresničiti, se-
veda, če so le realni, če pa niso,
naj delavski svet sporoči, zakaj
niso.

Stiskarna, Stane Čebašek

Od lani so imeli osem sestan-
kov, na katerih so obravnavali
proizvodni plan, kvaliteto in dru-
ge težave v svoji delovni enoti.
Na njihove sklepe ni bilo nikake-
ga odgovora in imajo občutek,

da je svet delovne enote samo
formalni organ.

Franci Rakovec

Pristojnosti svetov delovnih
enot in komisij so določene s
statutom. Sklepi ali dogovori, ki
presejajo ta okvir, pa gredo na
centralne organe upravljanja lah-
ko kot predlogi. V navedenem pri-
meru iz stiskarne je treba pove-
dati, za kakšen sklep gre.

Stane Čebašek

Postavili smo vprašanje razvo-
no-tehnološki službi, zakaj se ne
odpravijo napake pri nekem iz-
delku. RTS na to ni odgovorila.

Janko Korbar:

Svet naše delovne enote je po-
sredoval sklep o številu točk za
neko delovno mesto, delavski svet
podjetja ga ni upošteval. S tem
so se začele v enoti razprave o
pristojnostih svetov delovnih enot
in vrednosti naših razprav in skle-
pov. Po določenem času se je iz-
kazalo, da smo imeli prav in da
je naš sklep utemeljen.

no. Nobeden od naših sklepov ni
bil uresničen. Zaradi tega delavci
mislijo, da nima pomena ničesar
sklepati.

Stiskarna I, Franc Kogovšek

V začetku mandata smo obrav-
navali nekaj vprašanj, ker pa
stvari niso bile urejene, smo s
sestanki prenehali.

Prevleke valjev, Matija Barov- nica

Tudi mi smo imeli v začetku
nekaj sestančkov, ker pa se jih
delavci niso udeleževali, smo s tem
prenehali. Na sestanek pridejo, če
obravnavamo osebne dohodke, če
pa je treba razpravljati o pravil-
nikih, jih ni. Povedati pa moram,
da so nam tehnologi zelo poma-
gali reševati probleme kvalitete.
O tem smo razpravljali na svetu
delovne enote. Skupno smo pro-
blem kmalu rešili.

Vlado Lah, razvojno tehnološ- ka služba

Pred letom smo imeli živahnej-
šo obliko samoupravljanja, nato

▲ Z leve proti desni: Ludvik Paušer, Franc Šter, Stefan Križnar,
Franc Kogovšek

Andrej Košič

So primeri, ki so razmeroma
težko ugotoviti upravičenost skle-
pa sveta delovne enote.

Cevarna, Vule Cicmil

Imeli smo več sej in obravna-
vali delovno disciplino in plan
proizvodnje. Postavili smo tudi
več vprašanj in sprejeli sklepe.

V dveh letih nismo dobili nobe-
nega odgovora. Vprašanje smo na-
slovili tudi na upravni odbor. Za-
man. Na zboru delavcev smo raz-
pravljali o upravičenosti nekega
člena o delitvi osebnih dohodkov.
Tudi na to nismo dobili odgovo-
ra. Torej, o čem razpravljati in
sklepati na svetu delovne enote?

Mehanična delavnica, Franc Šter

Zaradi problema, kako stimuli-
rati dežurne ključavničarje, smo
se sestali trikrat. Za rešitev smo
se dogovorili tudi s predsedni-
kom upravnega odbora, vendar do
sestanka ni prišlo.

Andrej Košič

O sestanku ni bilo natančnega
dogovora, čeprav smo se o pro-
blemu pogovarjali.

Franc Šter

Na zadnji seji je delavski svet
podjetja ta problem rešil, vendar
se v enoti z rešitvijo ne strinja-
mo.

Andrej Košič

Vprašanje nagrajevanja v tej
enoti bo rešeno šele tedaj in ta-
koj, ko bodo urejeni akordi in
pripravljene strojne kartice.

Klinasta jermena: Marjan Novak

V poizkusni proizvodnji smo
sprejeli vrsto sklepov, kaj je po-
trebno urediti ali dokupiti, da bi
proizvodnja tekla čimbolj normal-

so bile nekatere pristojnosti sve-
ta delovne enote ponovno decen-
tralizirane. Vrsto stvari, ki se ti-
čejo samo delovne enote, zdaj re-
šujeta upravni odbor in delavski
svet podjetja. To zmanjšuje na-
loge in pravice svetov delovnih
enot. Vedno se ukvarjamo s tem,
kako nek problem odpraviti, manj
pa se zavzemamo, da bi ga od-
pravili. Tak način, da delavski
svet podjetja naredil samo se-
znam tistih, ki so zadolženi za na-
loge, ni najboljši.

Menim, da bi morali dati svetom
delovnih enot več pristojnosti. De-
lavci bodo tedaj hoteli in morali
aktivno delovati v organih upra-
vljanja, če bodo neposredno zain-
teresirani za to. Opaža se, da ni
sodelovanja med organi upravlja-
nja v enotah in centralnimi samo-
upravnimi organi.

(Primer sprejema delavca na de-
lo, postopek in odločitev). V tem
bo treba napraviti kvalitetni pre-
mik.

Janko Bajde

Rad bi zvedel, za kateri primer
gre.

Vlado Lah

Za mešalca v laboratoriju je bil
objavljen razpis. Kolikor vem, se
je prijavilo štiri ali pet kandida-
tov, kadrovska komisija pa je do-
bila samo en predlog.

Na upravnem odboru je bilo re-
čeno, da med razvojno tehnološ-
ko službo, službo za organizacijo
proizvodnje in prodajno službo
ni sodelovanja. Zakaj? Menim,
da predvsem zato, ker delo oziro-
ma kontakti med temi enotami ne
potekajo po nekem določenem do-
govorjenem redu — linijsko (npr.

S sej organov upravljanja

Položaj obratnih ambulant

Lani avgusta smo objavili se-
stavek Položaj obratnih ambulant.
V njem smo obravnavali sklep in
razpravo delavskega sveta podjet-
ja. Tedaj je namreč delavski svet
razpravljalo o predlogu, naj bi tu-
di obratna ambulanta Sava kot
taka ne delovala več, temveč naj
bi bila to delovna enota Zdrav-
stvenega doma Kranj.

Delavski svet je leta 1967 po
razpravi sklenil, naj ustavno sodi-
šče SRS začne postopek za oceno
ustavnosti 65. člena pravkar izda-
nega zakona o organizaciji zdrav-
stvene službe v SRS.

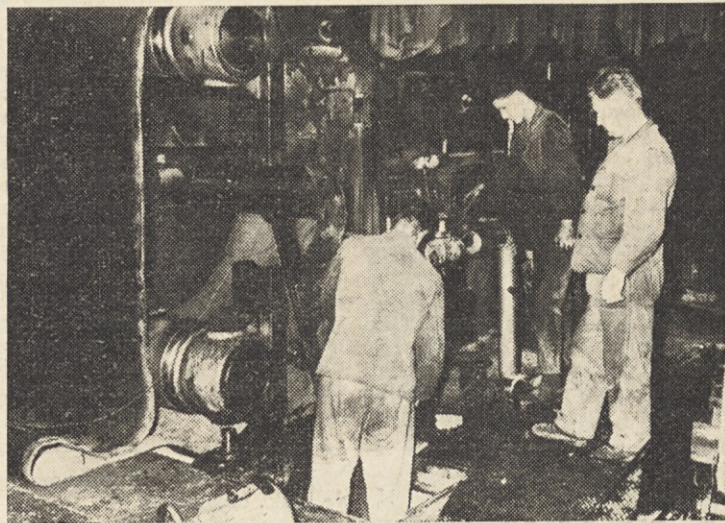
Ob koncu januarja letos je de-
lavski svet ponovno razpravljalo o
tej zadevi. Ustavno sodišče je si-
cer razveljavilo omenjeni zakon,
vendar ta odločitev ne more vpli-
vati na bodočo organizacijo zdrav-
stvenega varstva, ker bo skupšči-
na SRS zakon spremenila, tako da
sedanje obratne ambulante ne
bodo mogle biti več samostojne
ustanove.

Iz teh razlogov je posebna ko-
misija prizadetih (Iskra, Sava
idr., op. ured.) izdelala predlog
organizacije zdravstvenega var-
stva, ki naj bi bil sprejet kot
skupen predlog občin in podjetij.
O predlogu posebne komisije je
na zadnji seji razpravljalo in ga
tudi sprejel naš delavski svet.

Bistveno v predlogu je nasled-
nje:

Ustanovitelj in zdravstveni za-
vodi se sporazumevajo, da se
kurativna in preventivna služba
opravlja v zdravstvenih enotah
ustanoviteljev kot do sedaj in je
kurativna neločljiva od preventive.
Kolikor bi organizacija novega
zdravstvenega doma pokazala, da
je potrebna organizacijska spre-
memba (npr. laboratoriji), se ta
lahko izvede le po predhodnem
sporazumu med novim zdravstve-
nim domom in prizadetim ustano-
viteljem.

Ustanovitelj si pridržijo pravi-
co, da nalože delovnim enotam
novega zdravstvenega doma
Kranj, ki delajo za njihove obče-
ne oziroma delavce, posebne na-
loge oziroma dodatne oblike
zdravstvenega varstva za njihove
varovance (preventivna služba,
ipd.) pod pogojem, da jim v ta
namen zagotovijo tudi ustrezna
sredstva.

▲ Skupina delavcev iz mehanične delavnice pri remontu stroja

prodajni referent — tehnolog).
Pogosto se dogaja, da odloča nek-
do izven kroga.

Se en primer: na delovnem me-
stu tehnologa za klinaste jermene
so se v dveh letih menjali štirje
diplomirani inženirji. So torej za
rešitev omenjene proizvodnje za-
hteve upravičene? Kritika pa leti
samo na razvojno tehnološko
službo!

Janko Bajde

je pojasnil primer, ki ga je na-
vedel tov. Lah: Postopek je bil v
skladu s pravilnikom o delovnih

Ta sredstva ne smejo uporabiti
za druge namene.

Ustanovitelj — gospodarske or-
ganizacije — obdržijo pravico da-
jati soglasje k imenovanju, pre-
mestitvi in razrešitvi zdravnikov
splošne medicine, medicine dela
in zobozdravnikov, ki delajo v po-
sameznih enotah, to je doseda-
njih obratnih ambulantah.

Organizacija izvajanja zdrav-
stvenega varstva v novem zdrav-
stvenem domu mora biti prilago-
jena tako, da upošteva sedanje
lokacijsko stanje posameznih do-
slej samostojnih zdravstvenih za-
vodov. Lokacijski prenos oziroma
ukinitve enote kot celote ali dela
te enote se lahko izvrši le v so-
glasju s prizadetim ustanovite-
ljem.

Vsak od ustanoviteljev ima pra-
vico, da v primeru potrebe spre-
meni lokacijo delovne enote
zdravstvenega doma.

Delovne enote imajo svoje or-
gane upravljanja, katere lahko se-
stavljajo tudi predstavniki druž-
bene skupnosti, kar velja zlasti
za službo medicine dela.

Osnovna sredstva, ki so jih upo-
rabljali dosednji zdravstveni za-
vodi in so last gospodarskih orga-
nizacij, ostanejo še nadalje last-
nina le-teh ter jih novemu zdrav-
stvenemu domu dajo v uporabo
na podlagi posebnega sporazuma.
Ustrezne pogodbe je treba skleni-
ti v roku enega meseca po usta-
novitvi.

Prav tako ustanovitelj dajejo
zdravstvenemu domu v uporabo
dosedanje prostore obratne am-
bulante, dokler jih ne bo zdrav-
stveni dom uporabljal za izvrše-
vanje zdravstvenega varstva nji-
hovitih delavcev — občanov.

Zdravstveni dom mora v novem
statutu upoštevati določila te po-
godbe.

Ta sporazum bo začel veljati, ko
ga bodo podpisali vsi ustanovite-
lji in zdravstveni zavodi.

Iz tega torej sledi, da se delo
v naši obratni ambulanti ne bo
z reorganizacijo v ničemer spre-
menilo. Ustanovitelj novega
zdravstvenega doma bodo imeli
razmeroma veliko pravic — kar
je precej drugače od prvotnega
predloga, zato so člani delavske-
ga sveta podjetja menili, da na
predlog lahko pristanemo.

O spremembah pa, ki bodo —
pričakujemo samo pozitivne spre-
membe — nastale glede organiza-
cije, delovnega časa idr., bomo še
pisali v našem glasilu.

(Nadalj. na 2. str.)

Posvet predsednikov . . .

Jože Kocijan
Ugotavljam, da so pomanjkljive komunikacije med sveti delovnih enot in delavskim svetom podjetja. Morala bi biti določena natančna pot, po kateri bi bil ureničen odnos, kot je določen v statutu.

Današnji sestanek je priložnost, da se pogovorimo o pomanjkljivostih. Gotovo je, da imajo delovne enote svoje interese, delavski svet pa je dolžan na njihove predloge ali sklepe reagirati, ukrepati in odgovorjati. S tem bi tudi delo svetov delovnih enot bolj poživeli.

Marijan Ceferin
Morali bi najti način, kako delavce bolj zainteresirati, da bi razpravljali tudi o čem drugem kot o osebnih dohodkih.

Franci Rakovec
Delo svetov delovnih enot, pristojnosti, naloge, odnos delavskega sveta podjetja in svetov delovnih enot, vse to je v našem statutu zapisano. Vodja delovne enote je dolžan, da bdi nad izvrševanjem sklepov sveta delovne enote.

jetja občasno obravnaval sklepe svetov delovnih enot ali njihove zapiske. S takim načinom bi lahko tudi ugotavljali, kateri vodje delovnih enot uresničujejo sklepe sveta delovne enote.

Naslednje vprašanje, ki bi ga morali rešiti, so pristojnosti svetov delovnih enot.

Franci Rakovec
Menim, da je predlog tov. Gantarja utemeljen, kajti še vedno precej vodij delovnih enot ne pozna svojih dolžnosti.

Andrej Košič
Res je, da precej ljudi v tovarni ne pozna svojih dolžnosti, več jih je, ki vedo za svoje pravice. Če bi to vrzel izpolnili, bi gotovo marsikateri problem zdajle ne obravnavali.

Se o vprašanju, ali se na sklep sveta delovne enote odgovori. Na vsak način je odgovor treba dati.

Ivo Petelinšek
Po vsem tem se postavlja vprašanje, ali kdo sploh pregleduje zapisnike svetov delovnih enot. Pred časom smo v razvojno teh-

Peter Žigante: Še več vlagati v družbeni standard. To se izplača

Če greste na dopust, če imate stanovanjske težave ali karkoli s standardom, ga boste srečali. Morda še najbolj pri dopustih in pri gradnji stanovanj, za ostalo pa mu vedno primanjkuje časa. Povsod bi bil rad, moral bi imeti deset rok. Za družbenopolitične funkcije, ki jih je pred leti aktivno opravljal — bil je član DS podjetja, upravnega odbora, predsednik disciplinske komisije, član komisije DS za ekonomsko komercialna vprašanja idr. — zdaj skoraj nima več časa. Med vsem tem pa je končal tudi šolo, si pridobil strokovno znanje.

Peter Žigante, referent za družbeni standard — to pot sem se z njim pogovarjal.

Vprašanje
Kdaj si prišel v tovarno?

Odgovor
V tovarni Sava sem se zaposlil 6. oktobra 1954.

Vprašanje
Na katerem delovnem mestu si začel delati?

Odgovor
V tovarni sem začel delati v skladišču gotovih izdelkov kot pomožni delavec. Ko je bila zaključena prva faza rekonstrukcije bivših prostorov tekstilne tovarne na Laborah (sedanji obrat II) in ko so začeli obratovati prvi stroji za finalne proizvode kot avtoklav in rotčure, sem prišel na Gaštev in organiziral in vodil skladišče go-

stovih izdelkov. Dobro se še spominjam, da je najprej obratoval avtoklav, v katerem so vulkanizirali v glavnem kolesa. Na rotčuro pa so proizvajali plošče za pod. Nekaj mesecev pozneje smo pričeli s proizvodnjo transprotnih trakov.

V skladišču gotovih izdelkov sem bil do 9. maja 1963, ko sem šel na sedanje delovno mesto.

Vprašanje
Zakaj si se odločil za študij na Višji šoli za organizacijo dela in katero smer si absolvirati?

Odgovor
Za študij na Višji šoli za organizacijo dela sem se odločil zato, da bi si pridobil potrebno znanje, ki ga mora imeti strokovni delavec v kadrovske službi. Delo z ljudmi zahteva poleg splošne izobrazbe še poznavanje sodobnih metod organizacijsko-kadrovskega poslovanja. Diplomiral sem na organizacijsko-kadrovskem oddelku Višje šole za organizacijo dela Kranj.

Vprašanje
Ti je absolvirana snov v veliko pomoč pri tvojem delu? Ali meni, da se boš moral še izpopolnjevati? Kako?

Odgovor
Če sem iskren, bi mojemu nagnjenju in delu, ki ga sedaj opravljam, bolj ustrezala šola gradbene ali gostinsko-komercialne stroke. S tem nočem trditi, da mi pridobljeno znanje v celoti ne koristi, saj je učni načrt te šole dovolj pester in obsega poleg splošnih predmetov kot so materialna, družbena ureditev SFRJ — nacionalna in politična ekonomija itd. še predmet organizacije podjetja, vodenje in upravljanje podjetja, psihologija ter druge predmete, ki jih mora poznati strokovni delavec kadrovske službe. Kar pa se tiče izpopolnjevanja in možnosti, ki jo nekdo ima, le to. Če hočeš obdržati pridobljeno znanje, ga moraš stalno izpopolnjevati z najnovejšimi izsledki na tem področju. Naša šola organizira podiplomske seminarje, na katerih bodo diplomante šole seznanjali z novjšimi organizacijskimi metodami doma in v svetu.

Vprašanje
Strokovnjakov za družbeni standard v Jugoslaviji še nimamo. Če sa bi po tvojem mnenju moral delavec na tem delovnem mestu največ znati?

Odgovor
Strokovnjakov po mojem mnenju ne daje nobena šola, temveč šola usposobi človeka, da hitreje dojema in analizira dogajanja okoli sebe. Strokovnjaka naredi šele praksa. Kar se tiče odgovora na drugo polovico vprašanja, bi dejal, da mi je 5-letno delo na tem področju dalo dovolj izkušenj.

▲ Marijan Peneš, že lani dal tri predloge za izboljšanje

bolj samostojnemu delu. Mladini je še v osnovni šoli potrebno predstavljati pionirje tehničnega sveta in velike izumitelje (Tesla — Edison — Watt — Bell — Ohm, Newton idr.) kot heroje, ne pa, da so njihovi idoli ne vem kakšni beat ansambli in poplava ne vem kakšnih kriminalnih in nič kaj poučnih čtiv.

LADO MRAZ

Naš razgovor:

Vprašanje
Je savski družbeni standard visok, srednji, nizek?

Odgovor
Oblike in višina vlaganj v družbeni standard v kranjski komunici so mi poznane. Če primerjam sredstva, ki jih v ta namen damo v Savi, se mi zdi, da je družbeni standard v Savi srednji. Težiti bomo morali za tem, da bomo v prihodnjih letih povečali vlaganja v ta namen. Vlaganja v človeka in zadovoljevanje njegovih potreb je ena najbolj ekonomičnih naložb.

Vprašanje
Tvoji načrti?

Odgovor
A) Zgraditi stanovanjsko naselje na Orehku do faze, ki bo predstavlja zaključeno stanovanjsko sosesko z vsemi pripadajočimi objekti, ki jih mora imeti sodobno naselje.

B) S potrditvijo urbanističnega načrta mesta Kranja smo pridobili potreben prostor za novo stanovanjsko sosesko na Stari cesti, kjer naj bi bilo po idejnem osnutku zazidalnega načrta skupaj 54 stanovanj. Morda bi za to naselje uredili le potrebno gradbeno dokumentacijo, dočim bi vse ostalo prepustil drugim, kajti tako obsežno delo jemlje ves prosti čas in me počasi utruja. Pojavljajo se vse ostrejši pogoji gospodarjenja in morda nekoliko prevelike zahteve nekaterih graditeljev.

C) Menim, da bi moralo imeti naše podjetje dva rekreacijska centra, enega ob morju in drugega v planinah. Tako bi bilo prekrbljeno za zimsko, kakor tudi letno rekreacijo našega delovnega človeka. V Crikvenici bo treba prej ali slej zamenjati že dotrajane vikend hišice (v katerih je 20 ležišč) za zidano depandanso, kjer naj bi bilo vsaj 60 ležišč. Ker se za gradnjo poleg domačih podjetij zanimajo tudi tuja, menim, da ne bo problem zagotoviti potrebna finančna sredstva.

Pri dosedanjem delu na področju družbenega standarda sem čestokrat naletel na velike težave objektivnega ali subjektivnega izvora, vendar so bile uspešno premagane ob izdatni podpori vodstva podjetja in samoupravnih organov.

Na koncu bi se rad zahvalil vodstvu podjetja, ožjim sodelavcem, samoupravnim organom in kolektivni za pomoč, ki so mi jo nudili pri šolanju.

JOŽE STULAR

Težave pri vključevanju mladih v organizacijo ZK

O vključevanju mladih v organizacijo ZK sta že večkrat razpravljala TK ZMS in sekretariat ZK. Da bi temeljiteje obdelali to vprašanje in se domenili za konkretno akcijo o pomlajevanju kadrov ZK, se je sekretariat odločil, da skliče po tem vprašanju konferenco ZK v podjetju.

Za to konferenco je TK ZMS pripravil nekaj materialov: ugotovitve in mnenj mladih o organizaciji ZK. Nekaj o tem preberite v nadaljevanju tega sestavka.

Človek med 15. in 25. letom se nahaja v tistem obdobju, ko končno izoblikuje svojo osebnost. Zato so vplivi okolja v tej dobi zelo pomembni. Mladinska organizacija in ZK morata polagati prav na to veliko več pozornosti, da ne bi negativni pojavi, ki jih v današnjem svetu oziroma življenju ni malo, močnejše vplivala na mladega človeka.

V naši tovarni je od približno 550 mladincev vključenih v organizacijo ZK le 19 mladih ljudi. Precejšen del teh je bil sprejet šele pred kratkim in zato o njihovi aktivnosti v zvezi komunistov še ne moremo objektivno so-

(Nadalj. na 3. strani)

▲ Z leve proti desni: Matija Barovnica, Janko Bajde, Vlado Lah

Večkrat bi moral določen čas posvetiti samo tej nalogi.

Ali vodje delovnih enot nudijo potrebno pomoč svetom delovnih enot?

Jože Kocijan
Torej naslednje vprašanje je, koliko vodje delovnih enot pomagajo organom upravljanja po delovnih enotah.

Matija Barovnica
V naši enoti je vodja vedno skrbel za izvršitev sklepov.

Franci Rakovec
Res je, da so vodje dolžni veliko pomagati, toda vprašanje je, ali to delo zmorejo poleg drugega dela. Če bi hoteli realizacijo sklepov vseh organov upravljanja delovnih enot dosledno slediti in bdeti nad vsem tem, bi v podjetju potrebovali še eno delovno mesto.

Pavle Gantar
Povedali ste precej mnenj. Tako poznamo obe plati, zdaj pa se je treba dogovoriti, kako izpeljati današnje zaključke. Morda bi bilo dobro, če bi delavski svet pod-

nološki službi obravnavali več problemov, o njih sklepali, vendar ni bilo niti enega odgovora.

Marijan Ceferin
Vsi zapisniki svetov delovnih enot so redno pregledani.

Marijan Ceferin
Menim, da smo prišli do določenega zaključka, v katerem bomo pripravili razgovor tudi z vodji delovnih enot. Prisotni so se s tem strinjali.

Zaključek
Vsekakor poskus, da bi samoupravljanju dali več možnosti za uveljavitev. Te možnosti pa so predvsem v delovnih enotah, tam, kjer bomo v sistem vključili najširši krog delavcev. Seveda pa ne gre spet samo za formalno plat. Naloge sindikata, članov organizacije ZK so dovolj konkretne in tudi obsežne. Vsaj ta razgovor pa kaže, da smo v delovnih enotah premalo naredili. Pobuda in pripravljenost centralnih samoupravnih organov je hvalevredna in želimo le, da ne bi pri tem ostalo.

JOŽE STULAR

Posvet o problemih stimuliranja mladih talentov, racionaliza- torjev in novatorjev

Pred kratkim je centralni komite ZMS v prostorih sindikalnega doma v Ljubljani organiziral posvet o načinu nagrajevanja in o tem, kako mlade talente spod-

buditi k izumiteljski oziroma novatorski dejavnosti.

Na posvet so bili povabljeni predstavniki univerze, zveze inženirjev in tehnikov, gospodarske zbornice, ljudske tehnike, republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, zavoda za produktivnost dela in nekaterih podjetij.

Član centralnega komiteja ZMS Franček Hudej je v uvodu dejal, da zveza mladine nima ambicij, da bi znanstveno obravnavala problem izumiteljstva, pač pa je naša naloga, spodbuditi strokovne in druge ustanove, da pospešijo to pri nas zelo zapostavljeno dejavnost. V ta namen bi zveza mladine organizirala razna tekmovanja, nagradne razpise in podobno. Poglavitno pri teh akcijah mora

biti pravilno vrednotenje dela mladih novatorjev, izumiteljev in racionalizatorjev. Profesor dr. Stojan Pretnar je v svoji razpravi dejal, da sistemskih rešitev pri tem delu ne moremo pričakovati, ker je to širše vprašanje, ki zadeva celotno družbo in njeno vključevanje v razvoj in uporabo dosežkov sodobne znanstvene tehnike oziroma znanstvene tehniške revolucije. Ker pa je reforma tista, ki sili vse naše delovne organizacije k čim večjemu sodelovanju z znanstveno tehniko, lahko upamo, da bo ta spodbudna akcija ZMS uspešna. Mladi proizvajalci pa morajo biti njeni nosilci. Pri vsem moramo upoštevati dejstvo, da nekatere naše, tehnično zelo napredne delovne organizacije zanemarijajo v osnovnem in enostavnem proizvodnem procesu ne drage in enostavne racionalizacijske rešitve v svojem proizvodnem procesu.

Tudi šole bodo morale v tej akciji odigrati pomembno vlogo. Mladim talentom je potrebno posvetiti kar največ pozornosti, nuditi jim potrebna osnovna sredstva za njihovo tehnično izobraževanje in jih spodbujati k čim

Težave pri vključevanju...

diti. Res pa je, da so le-ti v večini nosilci politično ideološkega dela v mladinski organizaciji in jih je še mnogo premalo. Ravno zaradi tega mora biti interes tudi mladinske organizacije, da med svojimi člani poišče tiste, ki imajo veselje in so zainteresirani za politične delovanje.

Pri vključevanju mladih v ZK se pojavijo pri mladih ljudeh tudi različni pomisleki in problemi. Za odgovor, kakšna so o tem mnenja mladih, smo se poslužili neke vrste ankete. Vprašali smo 20 mladih, če se želijo ali nameravajo vključiti v organizacijo ZK oziroma zakaj ne. Od tega jih je 9 odgovorilo, da bi se vključili, vendar so premalo seznanjeni z delovanjem in vlogo organizacije, ki jo ima ZKJ v naši družbi; 4 so rekli, da bi se vključili, da jih nihče ne vpraša, sami pa nočejo siliti; 7 pa jih je odgovorilo, da se ne želijo vključiti v organizacijo. Na vprašanje, zakaj ne, so bili odgovori različni. Na primer:

trije — glavno, da imam delo in dober zaslužek,

eden — ne bi rad nasprotoval staršem,

ZANIMIVOST

25 milijonov plaščev

V ponedeljek, 22. januarja, so v Semperitovem obratu v Treiskirchnu praznovali pomemben jubilej. Iz preš je ta dan prišel 25-milijonti plašč po drugi svetovni vojni.

Tovarno v Treiskirchnu so namreč sovjetske okupacijske sile leta 1945 povsem demolirale, tako da so v glavnem ostale le stavbe in strokovni kadri. V kasnejših letih so tovarno obnovili, precej razširili in jo opremili z novimi stroji. Proizvodnjo iz leta v leto povečujejo in tako so pred dnevi prišli do pomembnega delovnega dogodka, ko je število doslej izdelanih plaščev preseglo številko 25 milijonov.

Skromni slovesnosti v obratu je prisostvoval tudi generalni direktor Ruegen. Predstavnikom tiska in televizije je potem na tiskovni konferenci objavil vrsto zanimivosti o gospodarskem položaju tovarne.

Nekatere od njih bodo verjetno zanimale tudi naše bralce:

V letu 1967 je bilo izdelanih okoli 3,2 milijonov avtoplaščev, kar je za približno 10% več kot prejšnje leto. Za letošnje leto predvidevajo še večji porast proizvodnje, in sicer 12,5% kar bi ob koncu leta zneslo približno 3,600.000 proizvedenih plaščev.

V Semperitu so optimistično razkoloženi tudi za naprej. Tako njihov gospodarski načrt predvideva za leto 1972 dnevno proizvodnjo 22.000 do 25.000 komadov pnevmatike (v prejšnjem letu se je dnevna proizvodnja gibala okoli 15.000 komadov). Poleg tega gradijo v glavnem mestu Irske, v Dublinu, novo pnevmatikarno, ki naj bi že v letu 1969 dajala dnevno 4.500 plaščev.

Poglejmo še nekaj števil, ki jih hovem izvozu. V letu 1967 so skupno izvozili okoli 40% celotne proizvodnje avtopnevmatike, in to praktično po celem svetu (kar 118 držav!). Največ prodajo v dežele ekonomske skupine EFTA (kar je pač razumljivo), in sicer 40%. Izvoz v dežele skupnega evropskega tržišča je nekoliko upadel in je lani znašal 35%, povečal pa se je eksport v vzhodne države. Za letošnje leto predvidevajo še večjo preusmeritev na vzhodno tržišče.

Generalni direktor je na tiskovni konferenci omenil tudi poslovno tehnično sodelovanje z našim podjetjem.

JANEZ PONEBSEK

eden — ZK gleda samo nase,

eden — samo članarino bi plačeval, imel pa ne bi nobene koristi od organizacije,

eden — prevelika članarina.

To so bili odgovori 20 mladincev iz proizvodnje, ki svoje delo dobro in vestno opravljajo.

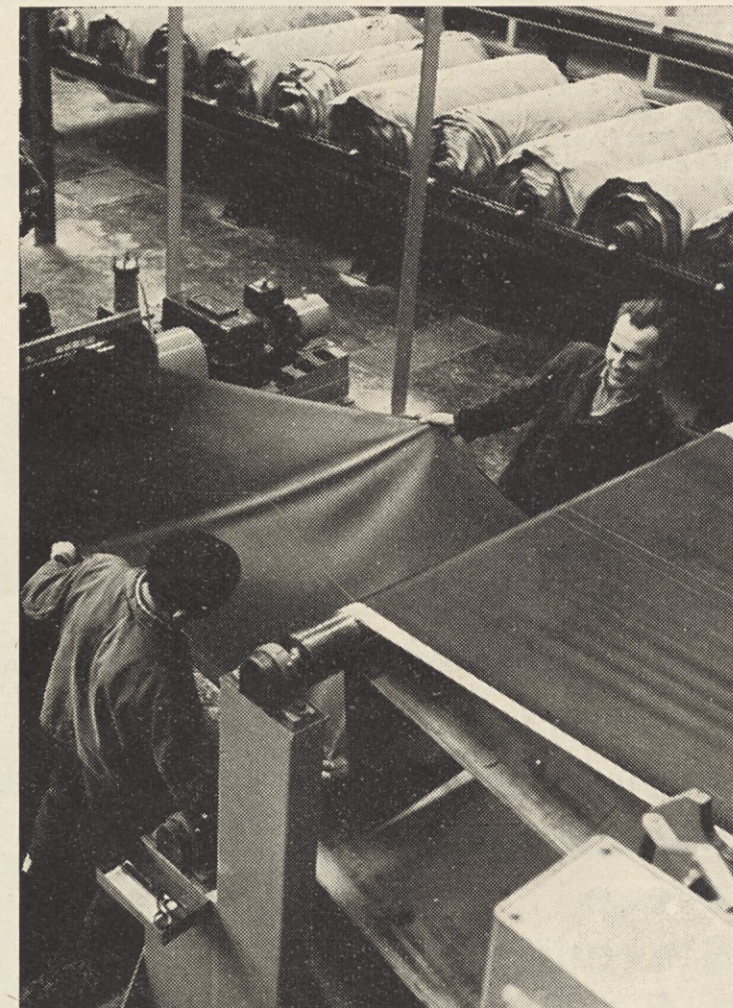
Povprašali smo še nekaj ostalih mladincev, kakšno mnenje imajo o ZK. Večina je odgovorila, da slabo ali pa sploh ne poznajo samega dela in ideologije organizacije. Bilo je tudi nekaj negativnih odgovorov.

Iz tega lahko sklepamo, da je organizacija ZK do sedaj premalo delala z mladino, da je bilo organiziranih premalo predavanj, političnih šol, razgovorov in vezi z mladimi ljudmi.

Upajmo, da bo konferenca ZK o mladini zavzela določena stališča in v zvezi s tem sprejela tudi določene sklepe ter dala napotke za nadaljnje delo članov ZK o vprašanju pomlajevanja kadrov organizacije.

ANTON BAJUK

▲ Gumiranje korda v delovni enoti polizdelki pnevmatike

Zena vsa iz sebe možu: »V ponedeljek ti je dišal fižol, v torek tudi, v sredo prav tako. Danes je četrtek, pa ti kar nenadoma ne gre.«

»...dokazuje, da delavci zelo pozitivno ocenjujejo sistem zbiranja njihovih predlogov.«

»...v Savi pozitivneje vrednotijo samostojnost samoupravnih organov kot v Kranju.«

»O delu strokovnih služb pa imajo anketirani v Savi znatno boljše mnenje kot pa v povprečju delavci v Kranju...«

To so dobesedne navedbe iz poročila skupine strokovnih sodelavcev Republiškega sekretariata zveze sindikatov Slovenije, ki je lani v naši tovarni povprašala 43 delavcev za njihova mnenja o sindikatu in o samoupravljanju.

ANKETA

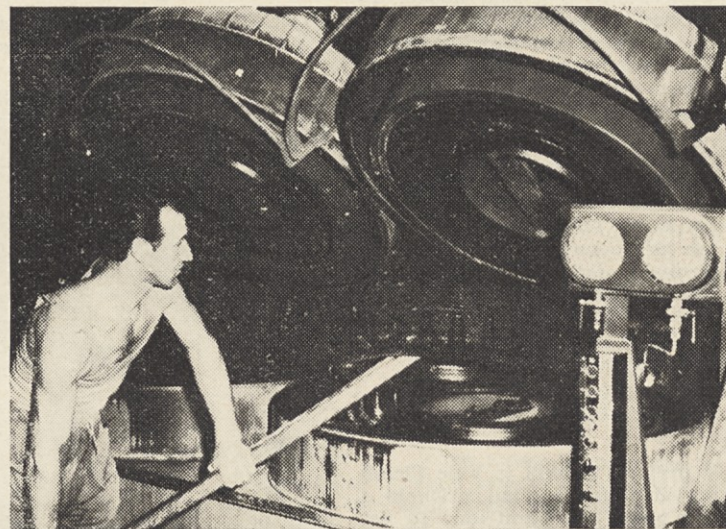
Kaj menijo delavci v Savi o samoupravljaljskih odnosih v svoji tovarni?

Anketa je bila narejena v vseh večjih kranjskih podjetjih, iz vsega gradiva pa so avtorji ločeno zbrali podatke, ki so jih dobili v Savi. Mnenja naših delavcev so posebno zanimiva zato, ker ponekod bistveno odstopajo od splošnega mnenja, zato smo krajšo informacijo pripravili za naše glasilo.

V uvodnem pojasnilu pravi avtor: »...Kljub uporabljenemu postopku vzorčenja pa ne moremo z gotovostjo trditi, da so dobljeni odstotki, ki predstavljajo stališča, prav takšni, kot bi jih dobili z anketiranjem vseh zaposlenih... Menimo, da so dobljena odstopanja od pravil odstopanja od pravih odstotkov (te bi dosegli, če bi anketirali vse zaposlene) za naše potrebe in namene še sprejemljiva. To naj se upošteva pri nadaljnji interpretaciji rezultatov.

— Na vprašanje, ali bi pristali na ukinitve vseh organov upravljanja, jih je 8% anketiranih odgovorilo z »da«, v Savi pa na to ni nihče pristal.

Razmeroma dobra obveščenost delavcev tudi pripomore k boljšemu delu organov upravljanja in k mnenju delavcev o tem. Spodaj: vulkanizacija avtoplaščev

Vzroki:	Sava	Kranj	Odgovori so naslednji:	
				v Savi v Kranju
vodilni bi dobili preveč oblasti	60 %	50 %	dobri	60 % 46 %
delovni ljudje bi bili manj zaščiteni	58 %	50 %	slabi	9 % 9 %
gospodarjenje bi bilo slabše	42 %	31 %	ne pozna	30 % 45 %

zaposleni ne bi mogli uveljaviti svojih predlogov

Razlog »zaposleni ne bi mogli uveljaviti svojih predlogov« ima v Savi pomembnejše mesto kot v celoti. To dokazuje, da delavci zelo pozitivno ocenjujejo sistem zbiranja njihovih predlogov.

— Odgovori na vprašanja, ali se člani delavskega sveta posvetujejo z ostalimi delavci, so sledeči: posvetujejo se v Savi v Kranju redno 21 % 15 % včasih 51 % 61 % nikoli 28 % 24 %

— Ali samoupravni organi delujejo samostojno, neodvisno ali pa so le orodje v rokah nekoga, ki se za njimi skriva in je stvarni upravljalec?

Odgovori		v Savi v Kranju
da so povsem samostojni	37 %	33 %
da potrjujejo tudi stvari, o kateri prej že praktično odločijo drugi	35 %	46 %
da ne vedo, kako je s samostojnostjo	28 %	31 %

Torej v Savi pozitivnejše vrednotijo samostojnost samoupravnih organov kot v povprečju v Kranju.

— Na vprašanje »Ali mislite, da vaši samoupravni organi potrjujejo tudi stvari, na katere se ne spoznajo dobro?« so razlike v odgovorih razmeroma majhne med Savčani in ostalimi. Odgovorili so takole:

		v Savi v Kranju
da	39 %	40 %
ne	26 %	24 %
ne vem	35 %	36 %

— Lani smo nekajkrat slišali mnenje, da so strokovne službe začele dajati dosti ustrežnejše pripravljene materiale samoupravnim organom. To se očitno odraža tudi v odgovorih na vprašanje »Ali so na vodilnih in strokovnih delovnih mestih ljudje, ki so za ta mesta strokovno dovolj sposobni?«

Delavci so odgovorili takole:

		v Savi v Kranju
da	72 %	68 %
ne	28 %	32 %

O delu strokovnih služb imajo anketirani v Savi znatno boljše mnenje, kot pa v povprečju v Kranju.

— Navajamo odgovore na vprašanje »Kaj mislite o predlogih, ki jih dajejo strokovne službe« (organom upravljanja, op. ured.)?

V Savi je manj tistih, ki dela strokovnih služb ne poznajo in več tistih, ki ga ocenjujejo kot dobro.

To so odgovori na vprašanja o samoupravljanju. Ker bi bil sestavek predolg, smo morali izpušiti širše avtorjeve komentarje, povzeli pa smo najbolj bistvene, oziroma tiste, ki neposredno zadevajo odgovore anketirancev.

Za zaključek avtor pravi: »Večja javnost dela verjetno vodi k boljši oceni kvalitete dela. Za strokovne službe večja (notranja) javnost dela pomeni torej ne samo širšo aktualno kontrolo njihovega dela, ampak tudi večje priznanje v njihove dosežke.«

Na koncu naj dodam še to, da anketiranci v Savi navajajo podobne ovire samoupravljanju kot ostali anketirani: na prvih dveh mestih sta premajhno zanimanje in premajhno znanje zaposlenih (samokritika delavcev), sledi slaba obveščenost, zavračanje predlogov delavcev, prevelik vpliv posameznikov in na koncu premajhne pravice samoupravnih organov. V Savi manj kot drugje poudarjajo težnjo po prilastitvi oblasti, po posameznikih. Kaže, da imajo posamezniki v Savi dejansko manj »oblasti« v svojih rokah kot pa drugod.

Na prvi in drugi strani pazljivo preberite sestavek o posvetovanju predsednikov svetov delovnih enot. Kaže, da bo naslednja akcija morala biti usmerjena v aktiviranje le-teh organov upravljanja. Na sliki: mešanje zmesi v valjarni.

Za naslednjo številko glasila pripravljamo:

— Micka Gumica na obisku v tehnični hali

— blišč in beda papirja

— naš razgovor: Studen Blaž, socialni delavec in druge zanimive sestavke

SAVA JE TVOJE GLASILO! SODELUJ TUDI TI, SAJ S TEM PRIPOMOREŠ K BOLJŠI OBVEŠČENOSTI SVOJIM SODELAVCEV!

Tudi strelci vas vabijo

Tudi letos je strelska sekcija organizirala prvenstvo kolektiva v streljanju z zračno puško. To tekmovanje je hkrati tudi odskočna deska za uvrstitev za republiško prvenstvo. Če se je ekipa našega kolektiva uvrstila v nadaljnje tekmovanje, še ne vemo, ker še niso tekmovale vse strelske ekipe.

Objavljamo pa rezultate in uvrstitev naših strelcev v okviru podjetja. Tekmovanje je trajalo ves mesec januar. Vsak strelce je streljal 5 serij, in to po 30 strelcev. Tekmovalo je približno 25 strelcev. Končni rezultat je bil izračunan tako, da smo izračunali povpreček vseh petih serij.

V prejšnji številki je Vule Cicmil pozval športnike, naj pričnejo s pripravami na Gumijado. To naj velja tudi za strelce, ki bodo morali braniti lanski uspeh.

Rezultati so naslednji:

- Starejši: I. mesto Franci Peter-
nelj 265 od 300 mož-
nih krogov
II. mesto Blaž Studen
248 od 300 možnih
krogov
III. mesto Stane Košnik
242 od 300 možnih
krogov
Mlajši: I. mesto Stane Rudolf
209 od 300 možnih kro-
gov
II. mesto Kajin Jože 189
od 300 možnih krogov

Ob razglasitvi rezultatov 2. 2. 1968 so najboljši strelci prejeli skromne praktične nagrade.

Tekmovanje je dobro uspelo, le udeležba je bila bolj skromna. Posebno pogrešamo žensko ekipo, za katero si prizadevamo že več let.

Pozivamo vse člane kolektiva, ki imajo veselje do strelskega športa, da se udeležijo strelskih vaj, ki bodo še nadalje v običajnem času, to je ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 19. uri v jedilnici obrata I.

Za dosežene rezultate najboljšim strelcem iskreno čestitamo s strelskim pozdravom »muš«.

Kam in kako letos na dopust?

Kako potekajo priprave za letovanje članov našega kolektiva v letošnjem letu? V tem sestavku bom skušal kratko odgovoriti na nekaj vprašanj. Člani kolektiva, ki so lansko leto letovali v našem počitniškem domu v Crikvenici, so gotovo opazili, da je bil dosežen

no penziona 2.756 SD. Člani kolektiva so plačali za oskrbni dan le 2.000 SD, torej je bilo treba nastalno razliko v višini 756 SD kriti z dohodkom bifeja in z dohodkom od znatno večjih cen uslug za tuje goste. Teh pa je bilo lani precej. Za letos smo že povprašali, ka-

blizno 35. ND, od katerega bi člani kolektiva plačali 25. do 30. ND. Razlika pa bi krili, kot prejšnja leta. Sava bi krila tudi stroške vzdrževanja. Tak predlog bomo dali v obravnavo organom upravljanja.

Poleg letovanja v Crikvenici in na Pokljuki pripravljamo še letovanje v Vodicah pri Sibeniku.

V lanskem letu smo uspešno organizirali več izletov ob prostih sobotah v naš počitniški dom v Crikvenico. Izletniki so plačali celotne stroške izleta. Letos nameravamo podobne izlete organizirati vsako prsto soboto oz. že v petek dopoldne, s tem da bi imeli tudi člani kolektiva, ki ne morejo ali se neradi odločiti za 10-dnevno letovanje, možnost teden-ske rekreacije ob morju. Stroške prevoza bi krilo podjetje iz sklada skupne porabe, izletniki bi plačali le stroške prehrane in nastanitve.

Z organizacijo izletov bi radi omogočili večini članov kolektiva, da bi koristili usluge naših počitniških domov in da bi se ob koncu delovnih tednov spočili ob morju.

Aprila bo o predlogih za letošnje letovanje razpravljali delavski svet podjetja, po sprejetju in potrditvi cen pa bomo že v maju pripravili prve izlete.

PETER ZIGANTE

Pred VI. kongresom gasilske zveze Slovenije v Kranju

Desetega maja letos se bo pričel v Kranju šesti kongres gasilske zveze Slovenije. V Kranju se bo zbralo čez dvesto delegatov slovenskih prostovoljnih gasilskih društev na šestem povojnem kongresu. Skupno bodo pregledali svoje delo in sprejeli sklepe za

Pismo mladim: Vključite se v osnovno šolo za odrasle

Ko je DS podjetja razpravljalo o kadrovski strukturi v našem podjetju, je bilo ugotovljeno, da je v podjetju precejšen odstotek delavcev, ki nimajo dokončane osnovne šole. V tej zvezi je sprejel tudi sklep, da se morajo člani kolektiva, mlajši od 25 let, dopolnilno izobraževati oziroma vključiti v večerno osnovno šolo pri delavski univerzi. Del stroškov šolanja krije podjetje, del pa vsak posameznik.

Ker to zadeva predvsem mlajše člane kolektiva (mladince), je o tem razpravljalo na svoji 1. izredni seji tudi TK ZMS in sprejel sklep, da z dopisom opozori vse prizadete mladince na pomen te šole in koristi, ki jih lahko od tega imajo pri svojem nadaljnjem delu v podjetju. TK ZMS je ta svoj sklep izvršil in poslal mladim naslednje pismo:

Mladinska organizacija je v sodelovanju z gumarskim izobraževalnim centrom razpravljala o izobraževanju mladink in mladincev do 25. leta starosti, ki še nimajo končane osnovne šole.

Delavski svet podjetja je sklenil, da se mora vsak delavec podjetja, mlajši od 25 let, ki še nima končane osemletke, vključiti v večerno osnovno šolo.

Mladinska organizacija želi, da se tudi ti vključiš v to šolo ker:

1. Kadrovska politika tovarne je načrtana tako, da naj vsak opravlja delo na tistem delovnem mestu, za katerega ima ustrezno izobrazbo in delovno prakso. Strojne naprave in tehnologija so v podjetju vedno bolj zahtevne. To pa nalaga, da ima vsak od nas vsaj osnovnošolsko izobrazbo. Zato je v tvojem interesu, če sedaj opravljaš delo na poklicnem de-

PREBERI
TUDI TI!

lovnem mestu, da se v to šolo čimprej vključiš, kajti sicer se ti lahko zgodi, da boš to delovno mesto izgubil in te bodo zamenjali sposobnejši.

Prav tako je v tvojem interesu, da se vključiš v šolo, tudi če delaš na nekvificiranem ali pomožnem delovnem mestu. Če se boš vključil v šolo in jo končal, imaš možnost napredovanja na boljše delovno mesto in s tem si boš ustvaril pogoje za boljši življenjski standard.

Vsak posameznik se mora zavdati, da je osnovna splošna šolska izobrazba odskočna deska za vsa nadaljnja napredovanja in perspektivnost posameznika kakor tudi za boljši poslovni rezultat podjetja.

2. V to se popolnoma vključuje tudi samoupravljanje, oziroma vključevanje čim večjega kroga delavcev v organe upravljanja po delovnih enotah in v centralne samoupravne organe. Bolj kot specialisti za posamezna področja so potrebni za delo v organih upravljanja razgledani delavci, sposobni misliti in samostojno odločati.

3. Podjetje ti zato pomaga s tem, da krije del stroškov šolanja, ti pa boš temu posvetil del svojega prostega časa in prispeval del sredstev.

Mladinska organizacija upa, da boš ta dopis vzel resno in sam sebi postavil nalogo, da šolo končaš. Pri tem pa ti želimo čimveč uspeha.

Upamo, da je pismo pri mladih naštetelo na ugoden odmev. Del tega se kaže tudi v primerjavah, saj je kar 64 mladih izrazilo željo, da bi končali večerno osnovno šolo.

Kako bo potekalo šolanje, kakšni bodo rezultati — o tem pa kdaj drugič.

Tonček Bajuk, predsednik TK ZMS Sava uspešno — s pomočjo komiteja — upravlja svoje naloge

Pavle Novak

nadaljnji razvoj gasilstva v Sloveniji.

Kongresu bodo prisostvovali tudi številni gostje in predstavniki drugih držav. Gasilsko društvo Sava bo zastopal poveljnik društva Pavel Vovk.

Prepričani smo, da bo VI. kongres gasilske zveze SRS obravnaval mnogo perečih vprašanj ter da bodo sprejeli vzpodbudne zaključke za bodoče delo in za še trdnjeje uveljavljanje in široko vključevanje ljudi v gasilsko organizacijo.

Pričakujemo, da bo pokongresna aktivnost gasilstva dosegla še večje uspehe.

Gasilci tovarne Sava želimo kongresu uspešno delo.

IVAN PETRIC

POSETNIKA

Stanko Žerko je funkcionar družbenopolitične organizacije v naši tovarni. Uganite, katere, ter njegovo pravo ime in priimek.